

Dossier de premsa dispositiu de la Campanya Forestal 2024

La seguretat, la coordinació i la millora en la robustesa del cos de Bombers són els eixos bàsics de la Campanya Forestal d'enguany. La coordinació, tan interna com amb la resta de cossos operatius que treballen en l'emergència, és bàsica per garantir l'eficiència de la gestió de l'emergència. També ho és la millora en la robustesa del cos de Bombers, amb la incorporació de **nous bombers i nous vehicles**, però també en la **continua millora del funcionament dels centres de comandament** que confereixen més intel·ligència, més capacitat estratègica i més capacitat de supervisió, control i seguretat en les intervencions.

Reforç de personal

A més del personal operatiu, funcionari i voluntari, disponible durant tot l'any (i que tot just acaba d'incorporar la darrera promoció de 240) la Campanya de 2024 comptarà amb un **reforç de 471 persones**, que prestaran servei en diferents àrees operatives del Cos.

La majoria d'aquestes, **375, són ajudants d'ofici forestal (AOF)**. Distribuïts per totes les Regions d'Emergències, treballaran en dies alterns en guàrdies de 9,5 hores (entre les 11 del matí i les 20.30h). Excepcionalment, el dia de la revetlla de Sant Joan, la prestació del servei s'allargarà fins a les 01h del dia 24 per garantir la cobertura en horari de màxim risc d'incendi forestal, coincidint amb l'encesa de fogueres arreu del país.

També s'han contractat **48 persones que tindran la funció de conductores**. Amb elles es reforçaran diverses àrees:

- les Unitats de Comandament Mitjà (UCM) en totes les Regions d'Emergències. Les UCM poden fer funcions de Punt de Trànsit o de Centre de Comandament Avançat (CCA) en un gran incendi,
- les Esquadres forestals logístiques; és a dir, el personal que donarà suport a totes les necessitats logístiques de les 7 Regions d'Emergències quan hi hagi un gran incendi. Aquest personal es distribuirà en dos torns en cada Regió. Igual que els conductors i les conductores del grup anterior, el reforç es du a terme entre el 3 de juny i el 30 de setembre,
- el Grup Operatiu de Suport (GROS), amb base al Parc de Cerdanyola del Vallès. Aquest grup és el responsable de transportar i muntar els mòduls que integren el centre de comandament, i traslladar comandaments, personal operador, l'equip d'enregistrament d'imatges o periodistes. Aquest reforç es du a terme entre el 3 de juny i el 2 de desembre.

El planter de Campanya també inclou un reforç de **30 tècnics especialistes operadors de Control (TEOC)** en totes les sales de coordinació. D'aquesta manera s'augmentarà en una les posicions de treball en cada sala de coordinació territorial (SCTE) durant tres mesos.

Igualment, es contracta un reforç de **13 persones per als Equips de Prevenció Activa Forestal (EPAF)**, que treballen conjuntament amb el GRAF en l'execució de maniobres d'extinció durant els incendis forestals, **4 tècnics especialistes en manteniment d'helicòpters** i **un tècnic especialista en so i imatge**, que reforçarà l'Equip d'Enregistrament d'Imatges del Cos.

PERSONAL BOMBERS CAMPANYA FORESTAL 2024		
Funcionari	Voluntari	Reforç Campanya
2.805	1.845	471

Vehicles i mitjans aeris

Vint-i-dos **mitjans aeris** reforçaran la dotació anual dels Bombers de la Generalitat. Així, en total, la flota de Campanya Forestal estarà integrada per 28 màquines: 6 helicòpters de comandament, 3 helicòpters de rescat, 10 helicòpters bombarders i 9 avions de vigilància i atac (AVA). D'aquests últims, 5 són de càrrega en terra (amb base a Òdena, Reus i Alguaire) i 4, amfibis (situats a Sabadell i Empuriabrava).

A més, en cas d'un gran incendi, els Bombers de la Generalitat també podran sol·licitar al Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico (MITECO) els mitjans aeris necessaris i propers. En concret, 2 hidroavions amb base a Saragossa i Pollença; 2 helicòpters bombarders (bases d'Osca i Daroca-Saragossa), i un avió de vigilància i atac (aeròdrom de Son Bonet, Mallorca).

BASES MITJANS AERIS CAMPANYA FORESTAL 2024	
Helicòpters de comandament	Parc de Bombers de Manresa, Parc de Bombers de Lleida, Hospital Josep Trueta de Girona, 112 Reus, Aeroport de Sabadell, heliport Teresa Vilà d'Ullastrell
Helicòpters bombarders	Camp d'aviació d'Ordis, Aeroport d'Alguaire, Aeroport Andorra- la Seu d'Urgell, Aeroport de Sabadell, camp d'aviació de Sant Feliu de Buixalleu, aeròdrom d'Igualada-Òdena, Parc de Bombers de Prades, Parc de Bombers d'Horta de Sant Joan
Avions de vigilància i atac	Aeroport de Sabadell, Aeroport de Reus, aeròdrom d'Igualada – Òdena, Aeroport d'Alguaire, aeròdrom d'Empuriabrava
Helicòpters de rescat	Aeroport de Sabadell, Aeroport d'Andorra – la Seu d'Urgell, heliport de Tírvia, Olot
Mitjans MITECO (fora de Catalunya)	Aeroport de Saragossa, aeròdrom de Son Bonet, aeròdrom de Pollença, base de Daroca, base d'Osca

La **flota terrestre** està integrada per 821 vehicles, en què ja hi ha inclosos els 29 que s'han anat incorporant al servei en els darrers mesos: 21 vehicles urbans i 8 autoescales.

Tipus	Nombre
Ambulància	2
Autoescala automàtica	35
Autoescala semiautomàtica	1
Bomba forestal pesant	36
Bomba nodrissa pesant	23
Bomba rural pesant	226
Bomba urbana lleugera	39
Bomba urbana pesant	27
Furgó de rescat en medi aquàtic	2
Furgó de risc químic	4
Furgó de salvaments apícoles	2
Furgó de salvaments varis	31
Furgó d'equips respiratoris	4
Unitat de càrrega	19
Unitat de Centre de Comandament de Bombers	1
Unitat de personal i càrrega	229
Unitat de personal i càrrega lleugera	57
Unitat de punt de trànsit	7
Unitat de suport logístic	34
Unitat de transport de personal	35
Unitats especials	7
Total	821

Estructures de comandament

En un incendi forestal, la coordinació entre grups actuants i la transmissió de totes les instruccions operatives és de vital importància. Per això, i fruit de l'anàlisi de necessitats de la campanya anterior, enguany s'ha millorat el desplegament de les estructures de comandament. D'aquesta manera, el cos de Bombers reforça la necessària interacció entre les tasques d'anàlisi que es fan en tot incendi i l'operativa que s'organitza quan cal executar maniobres de confinament per protegir la població. És per això que enguany es muntarà un CCA quan s'activi el nivell 3 de comandament, el que implicarà mobilitzar un cap de Planificació i el suport d'un binomi de comandaments.

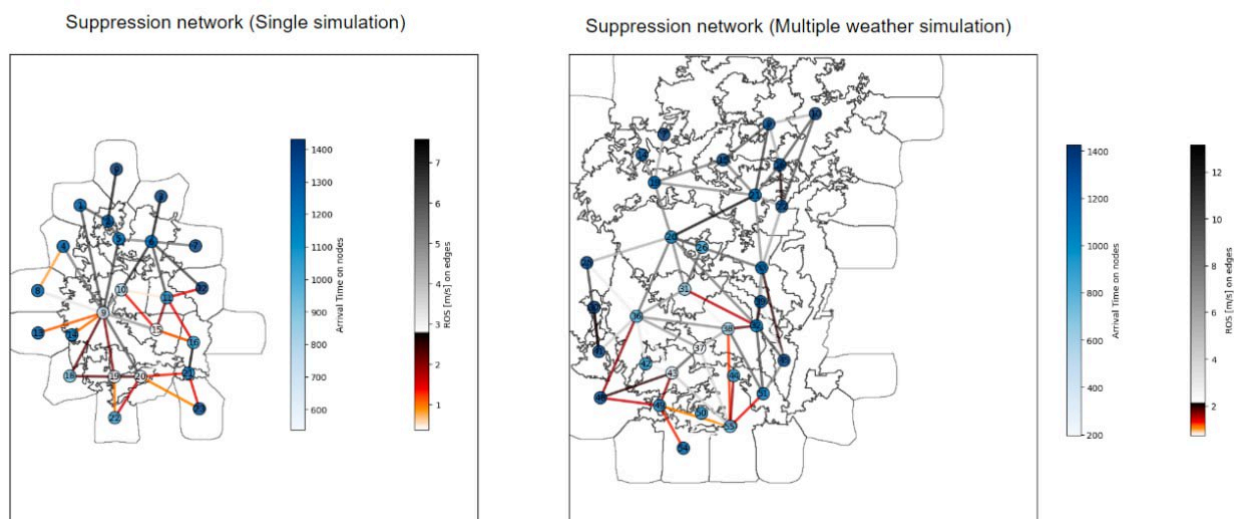
Anàlisi d'incendis

El Grup d'Actuacions Forestals (GRAF) també ha millorat el model de seguiment en continu del risc i de l'evolució dels incendis per proposar estratègies i maniobres d'extinció i reforç de personal, vehicles i mitjans aeris. La informació dinàmica al llarg de cada jornada permetrà preveure canvis de comportament extrem en diferents moments. D'aquesta manera, la Unitat Tècnica del GRAF farà un monitoratge diari, en períodes de 3 hores de la jornada en curs, i a 4 dies vista de:

- - **la càrrega de combustible disponible**; és a dir, la disponibilitat a cremar de la vegetació, factor que influeix directament en la propagació del foc,
- - **l'Àrea General d'Operacions**, per dimensionar la resposta i els avisos a població en cas d'evacuació o confinament,
- - **els fronts de foc amb comportament erràtic**; és a dir, on cal esperar creixements anormals i canvis sobtats dels incendis, i

- - **els moments extrems:** la previsió de pyroconvecció, les franges horàries en què són més possibles i l'impacte que poden tenir en la propagació del foc.

Quan hi hagi un incendi forestal actiu, la Unitat Tècnica del GRAF avaluarà el nivell d'acoblament del foc amb l'atmosfera amb una simulació virtual per preveure la generació de pyrocúmul i les zones en què aquestes formacions podrien impactar.

Xarxa de connexions de polígons generada en l'anàlisi del comportament de PyroCu. En vermell, les carreres que podrien generar

Coordinació entre cossos operatius

Un cop iniciada la Campanya, en cada Regió d'Emergències es faran reunions setmanals de seguiment del pla Infocat, anàlisi del risc i estat dels recursos disponibles amb el cos d'Agents Rurals, Mossos d'Esquadra, personal tècnic de Protecció Civil i del Departament d'Acció Climàtica i les ADF. Amb les dades disponibles, en aquestes sessions es podran programar accions preventives i de coordinació entre cossos.

Prevenió de riscos laborals

Durant aquesta Campanya Forestal, el cos de Bombers canviarà la jaqueta i els cascos identificatius del personal AOF. El nou equipament millora l'ergonomia dels auxiliars forestals. També durant aquesta Campanya s'equiparan els efectius del cos amb polseres per detectar i prevenir cops de calor i episodis d'hipotèrmia.

Formació continuada

Més enllà de tot això, en les setmanes prèvies a l'inici de la Campanya es va començar a executar un intens programa de pràctiques i activitats amb l'objectiu de posar en marxa la dinàmica a què obliga la temporada d'estiu, protagonitzada pel dispositiu de lluita contra els incendis forestals. S'han fet pràctiques de matí i tarda en tots els parcs de bombers sobre incendis de vegetació, equips i materials i seguretat.

Durant la primavera s'han fet pràctiques de primera intervenció amb les ADF locals en els parcs de bombers.

També s'han impartit cursos i jornades de formació continuada als diversos col·lectius que donen suport al cos de bombers: TEOC, EPAF, auxiliars d'ofici forestal, tripulacions de mitjans aeris, personal conductor, operadors de so i imatge i periodistes, entre d'altres.

Entre abril i maig, a la seu de l'ISPC s'han fet pràctiques de comandament i 3 tallers enfocats exclusivament en intervenció en incendis forestals i ús d'eines tecnològiques, entre d'altres matèries.

Manteniment d'infraestructures

També s'han fet 27 jornades de cremes controlades entre els mesos de gener i abril amb l'objectiu de reduir la càrrega de combustible vegetal en punts estratègics de gestió (PEG), i 5 cremes de vegetació al voltant de punts d'aigua de les regions Centre, Tarragona i Terres de l'Ebre per assegurar l'operativitat d'aquestes infraestructures i la seva funció de zona de refugi en cas d'atrapament per incendi forestal. També s'ha fet manteniment de camins, adequació de la xarxa bàsica de punts d'aigua, treballs silvícoles de millora forestal en PEG's i el manteniment de la informació cartogràfica.

Previsions de Campanya

Amb els registres dels primers mesos, 2024 es va situar com el tercer any més sec a Catalunya en dècades. Les pluges de la primavera, però, han frenat l'impacte de la sequera estructural a la meitat nord del país. Al sud, però, la situació continua sent molt preocupant. Entre l'1 de gener i el 15 de maig d'enguany, els Bombers de la Generalitat han treballat en 1.750 incendis de vegetació; un 34% menys que el mateix període de l'any passat. Aquest descens, que s'observa a la gràfica adjunta, s'explica gràcies a les pluges que han anat caient arreu del país des del passat mes d'abril.

En l'anàlisi dels incendis en què s'ha treballat en tots aquests mesos, els Bombers de la Generalitat han detectat que:

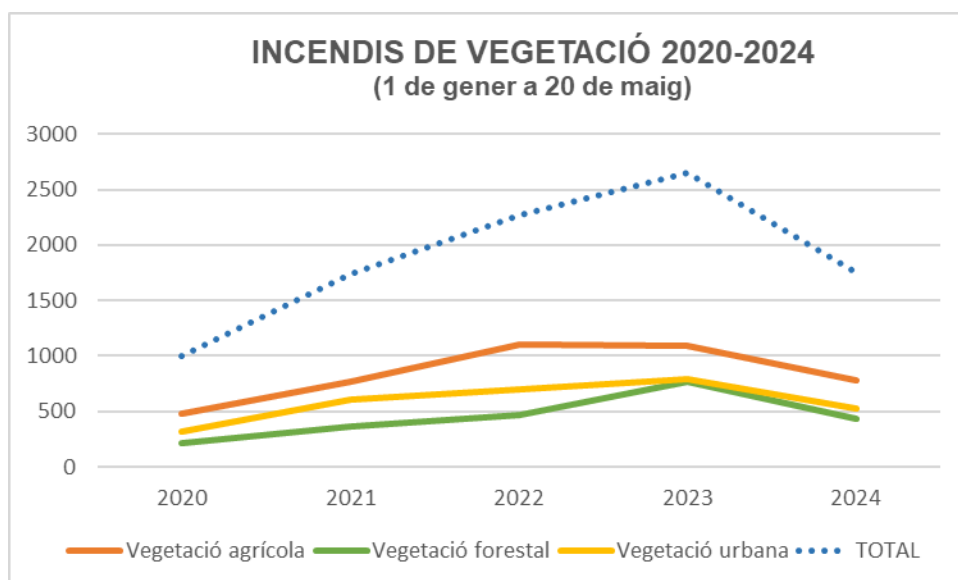
- - hi ha hagut **força activitat forestal al llarg de l'hivern**,
- - **els incendis més grans han estat al sud del país**; el més important, el de Batea d'aquest mes de maig, ha afectat 540 ha, tot i que a Catalunya només n'han cremat 11, segons Agents Rurals. Aquesta mateixa setmana, els Bombers també han treballat en un altre incendi, a Tortosa, que segons dades oficials dels Agents Rurals ha afectat una superfície de 89,86 hectàrees,
- - **ara ja és habitual que hi hagi incendis de llamp des del mes de març**; històricament en teníem a partir de finals de juliol. Això posa en evidència el nivell de sequera estructural del sòl, que permet als llamps sobreviure durant dies, com s'ha observat a la Cerdanya aquest passat mes d'abril,

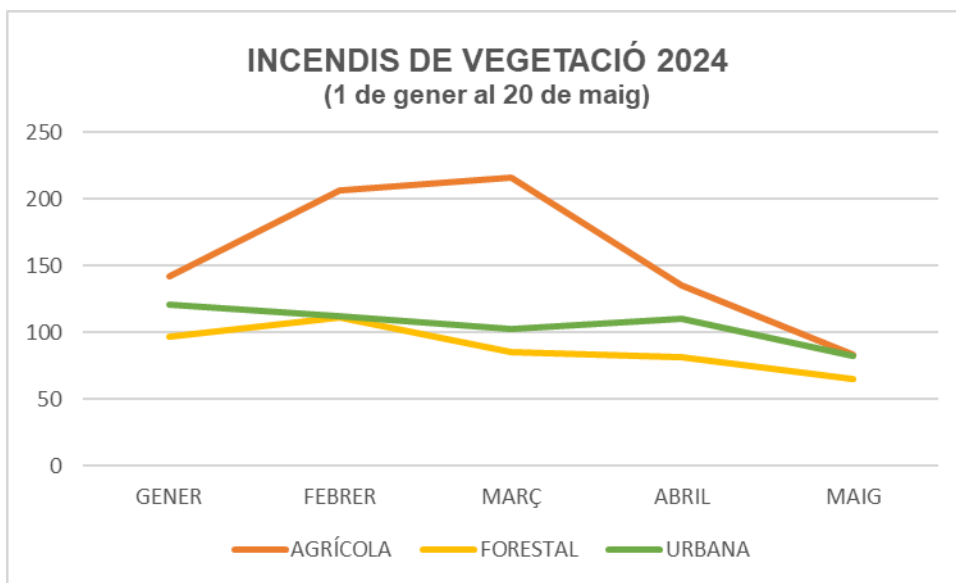
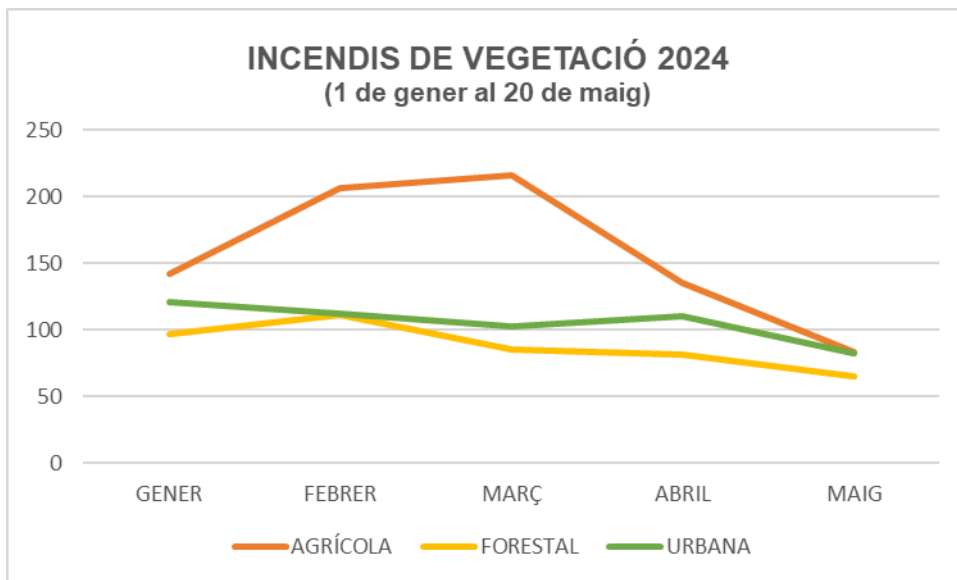
- - **els incendis ja tenen capacitat per llençar focus secundaris a centenars de metres**; ha passat a Batea, Arenys de Lledó, la Pobla de Massaluca, Bovera, Gratallops, la Vall del Rialb i la Pobla Cérvoles, entre d'altres.
- - **el foc ja té capacitat de cremar ben entrada la nit**. Aquesta característica, típica en dies de fort vent a l'hivern o amb les altes temperatures de l'estiu, ja s'està observant en dies en què no bufa el vent. Això suposa un avançament de gairebé un parell de mesos en la possibilitat de tenir incendis continus durant el dia i la nit.

Amb tot això, al terç sud del país, la campanya va començar als voltants de la darrera setmana d'abril i es preveu que s'intensifiqui a primers de juny. És previsible que la resta del país s'hi afegeixi a partir de Sant Joan.

(*)	2020	2021	2022	2023	2024
Vegetació agrícola	475	763	1101	1089	783
Vegetació forestal	209	369	466	767	439
Vegetació urbana	317	612	699	795	528
TOTAL	1001	1744	2266	2651	1750

(*) de l'1 de gener al 20 de maig

Cos d'Agents rurals

Climatologia adversa

Des del Cos d'Agents Rurals es valora que ens trobem en un context d'emergència climàtica que fa que cada vegada hi hagin més episodis d'elevat perill d'incendi forestal. A Catalunya venim d'una sequera acumulada de molt mesos. Tot i així, les darreres pluges han contribuït a una millora de la vegetació i que el perill no sigui tan elevat. Però aquest és l'escenari a dia d'avui, veurem les properes setmanes com evoluciona. Per ara, considerem important incidir en el context d'emergència climàtica i la importància del paper de la ciutadania pel que fa a la prevenció.

Cal fer una crida a la prudència i a la col·laboració ciutadana per evitar qualsevol ignició. Recordem que 9 de cada 10 incendis son causats directa o indirectament per les persones.

Creix el Cos d'Agents Rurals

El Cos d'Agents Rurals ha passat de tenir uns 500 efectius a un total de 620 per afrontar la campanya d'incendis forestals. Aquest any, s'incorporen 124 agents i 34 sotsinspectors/res. Els nous agents son l'11a promoció d'Agents Rurals, i ahir van rebre el diploma de l'ISPC i la setmana vinent comencen el període de pràctiques.

El Cos d'Agents Rurals és un cos de policia administrativa especial que té com a missió principal la protecció i prevenció integrals del medi ambient; vigilància, control i inspecció en el medi natural. Una de les seves funcions són treballs de prevenció, vigilància, detecció i investigació de les causes dels incendis forestals. I també els càlculs de les superfícies afectades pels incendis; la detecció, la vigilància, i el control i la inspecció de les activitats i les infraestructures que generen risc, així com qualsevol activitat que en pugui ser causa immediata.

El Cos també col·labora en la gestió dels indicadors de risc, la predicció i la previsió del risc d'incendi forestal, així com en la realització, l'aplicació i el seguiment dels plans de prevenció d'incendis, l'aplicació dels plans de protecció civil per emergències degudes als incendis forestals, així com les eines de gestió del risc.

Més mitjans

Destaca la recent adquisició d'una nova Unitat de Suport a Actuacions Especials (USAE) i l'adequació de l'actual. Aquesta Unitat, centre de comandament, coordina l'actuació dels Agents sobre el terreny i facilita, entre d'altres, les comunicacions amb tecnologia satèl·lit. Des d'aquesta unitat també es realitza la cartografia d'evolució de grans incendis.

Per altra banda, s'ha renovat la flota de vehicles, s'han adquirit nous uniformes, equips de protecció individual i material específic que garanteixi la seguretat dels Agents que treballen en incendis forestals, entre d'altres.

Actualment la policia del medi ambient a Catalunya compta amb 240 vehicles, 1 helicòpter i 18 drons amb equipament òptic i sensors tèrmics. El 81% de les actuacions que duen a terme l'helicòpter es destinen a la prevenció d'incendis.

El Grup Especial Caní (GEK9) disposa de dos gossos ensinistrats per a la detecció de substàncies accelerants en la zona d'inici d'un incendi forestal, durant la investigació de causes.

El Cos d'Agents Rurals investiga tant la causa com els possibles causants de tots els incendis forestals. Conèixer què causa els incendis permet implementar polítiques preventives més eficients i determinar les possibles responsabilitats civils i penals.

També es disposa de bufadors d'aire com a mitjans de primera intervenció en cas d'un conat d'incendi.

Prevenció tot l'any

El Cos d'Agents Rurals concentra la majoria dels seus esforços en la prevenció d'incendis. De les 116.613 actuacions realitzades l'any 2023, el 21% (24.383) estan relacionades amb els incendis.

Aquesta tasca preventiva, juntament amb la tasca d'extinció de Bombers, ha permès que tot i que els dies en què hi ha un elevat perill d'incendi ha anat augmentant a causa del canvi climàtic, el nombre d'incendis forestals ha tingut una tendència a la baixa lenta però continuada els darrers anys.

Enguany a Catalunya (fins el 15 de maig) el Cos d'Agents Rurals ha realitzat:

- o 793 actuacions en focs actius o extingits.
- o 1.348 actuacions per verificacions de columnes de fum.
- o 4.485 actuacions d'inspecció d'infraestructures i activitats amb perill d'incendi.

Pla Alfa amb 5 nivells, adaptat al canvi climàtic

L'any 2024 el Pla Alfa s'adapta a la situació d'emergència climàtica i té 5 nivells que van del 0, per a nivell baix de perill, fins al 4 per a un perill de nivell extrem d'incendi forestal.

El Pla Alfa és una eina clau per prevenir els incendis forestals. Es un procediment operatiu de vigilància, prevenció i control de les activitats que poden generar perill d'incendi. Aquest Pla és vigent durant tot l'any i avalua diàriament les situacions de perill.

Fins el nivell 3 els Agents Rurals vetllen perquè es compleixin les restriccions d'activitats que determina la Subdirecció General de Prevenció d'Incendis Forestals del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. Amb el nivell 4 es restringeix l'accés a espais naturals per perill extrem d'incendi forestal i s'estableixen mesures preventives extraordinàries

Els dos objectius d'aquest Pla són protegir les persones en cas que es declari un foc i disminuir el perill d'incendi que comporta l'activitat humana al medi natural.

Campanya divulgativa

Enguany es durà a terme una ampla campanya divulgativa vinculada al Pla Alfa per reforçar la implicació de la ciutadania, amb l'objectiu d'explicar detalladament com afecten els nivells més alts de risc d'incendi forestal del Pla Alfa.

Com a novetat, hom podrà consultar els nivells 3 i 4 del Pla Alfa per municipis: <https://interior.gencat.cat/plaalfa>.

La campanya es farà a través de les xarxes socials, a través d'anuncis per televisió (càpsules del 012); i la distribució de cartells i tríptics explicatius.

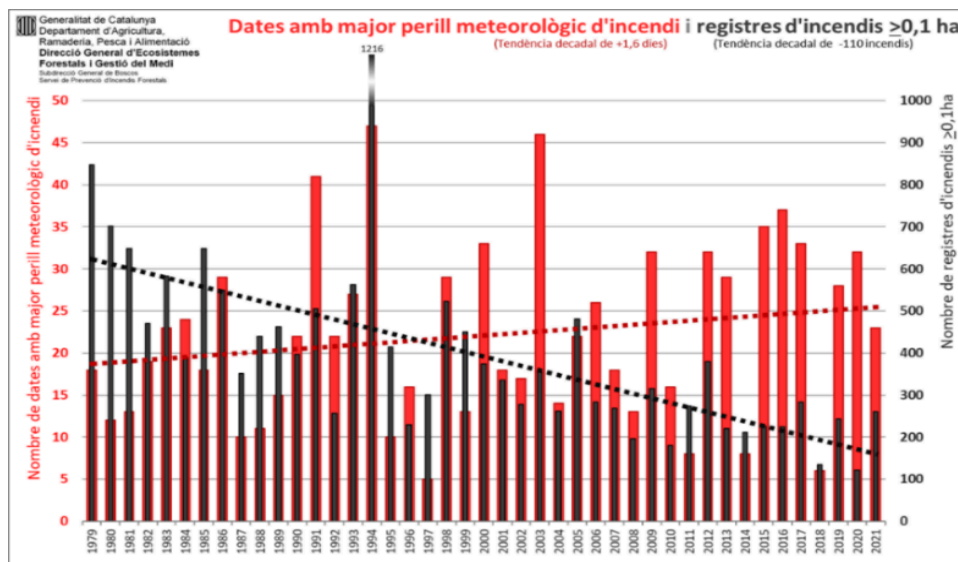
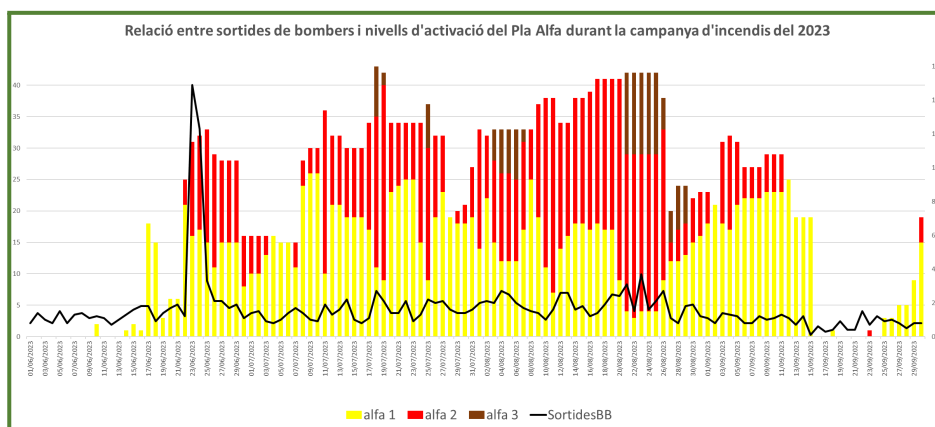
En un principi el Pla Alfa era la resposta operativa del Cos d'Agents Rurals enfront del perill d'incendis forestals, en l'actualitat també ha esdevingut el referent informatiu per la concienciació del perill d'incendis a Catalunya i per a la resposta, desplegament i gestió de les mesures preventives.

Pla Alfa, eina per reduir nombre d'incendis

D'ençà de la seva aplicació, el Pla Alfa s'ha demostrat com una eina valuosa per la prevenció d'incendis forestals, de manera que s'ha establert una tendència positiva en la reducció d'ignicions i, per tant, d'incendis.

També i gràcies a la investigació de les causes que ha portat a terme el Cos d'Agents Rurals durant tots aquests anys, es pot establir que 9 de cada 10 incendis estan relacionats amb l'activitat humana. El coneixement de les causes ens ajuda disminuir el nombre d'incendis i en conseqüència la simultaneïtat.

En els gràfics s'aprecia la disminució tant d'ignicions com de superfície afectada per incendis relacionada amb l'activació del Pla Alfa.

Nivell 4 del Pla Alfa

En els nivells 1, 2 i 3 els Agents Rurals vetllen pel compliment de les restriccions d'activitats amb risc d'incendi forestal que determina del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.

Quan s'activa el nivell 4 per perill extrem d'incendi forestal es restringeix l'accés a espais naturals.

Nivell 0	Situació normal de treball
Nivell 1	Vigilància prioritària d'incendis forestals
Nivell 2	Vigilància exclusiva d'incendis forestals
Nivell 3	Vigilància exclusiva pel control de les suspensions d'autoritzacions
Nivell 4	Restricció d'accés a massissos forestals

Pla Alfa i Infocat

S'activarà la fase de Pre-alerta INFOCAT quan s'activi el nivell 3 del Pla Alfa, valorat conjuntament amb d'altres indicadors com ara el nivell de Sistema de comandament de Bombers de la Generalitat de Catalunya o la simultaneïtat d'incendis.

S'activarà la fase d'Alerta INFOCAT quan s'activi el nivell 4 del Pla Alfa, valorat conjuntament amb d'altres indicadors com ara el nivell de Sistema de comandament de Bombers de la Generalitat de Catalunya o la simultaneïtat d'incendis.

En nou Pla Alfa en els nivells 3 i 4 s'estableixen per municipis amb l'objectiu d'aplicar les mesures restrictives de les activitats de forma més precisa.

NIVELLS	ACTUACIONS BÀSIQUES
Nivell 1: Vigilància prioritària d'incendis forestals	<ul style="list-style-type: none"> Control de columnes de fum en terrenys forestals i en terrenys no forestals a menys de 500 m de zones forestals. Identificació de l'autor del foc. En cas de perill, s'ha de fer apagar. Control de llocs predeterminats d'especial risc.
Nivell 2: Vigilància exclusiva d'incendis forestals	<ul style="list-style-type: none"> Control de columnes de fum en terrenys forestals i en terrenys no forestals a menys de 500 m de zones forestals. Identificació de l'autor del foc. S'ha de fer apagar, excepte les autoritzacions excepcionals. Control de llocs predeterminats d'especial risc. Control de circulació de vehicles per zones forestals predeterminades. Posada en servei de punts de guaita estratègics i predeterminats.
Nivell 3: Vigilància exclusiva d'incendis forestals	<ul style="list-style-type: none"> Control de columnes de fum en terrenys forestals i en terrenys no forestals a menys de 500 m de zones forestals. Identificació de l'autor del foc. S'ha de fer apagar, excepte les autoritzacions excepcionals. Control de llocs predeterminats d'especial risc. Control de circulació de vehicles per zones forestals predeterminades. Posada en servei de punts de guaita estratègics i predeterminats. Vigilància i control de les mesures establertes pel Real Decreto Ley 15/2022
Nivell 4: Vigilància exclusiva i restricció d'accés a massissos forestals	<p>A més de les anteriors :</p> <ul style="list-style-type: none"> Establiment d'un comitè de coordinació a la seu de la Unitat Operativa. Establiment de centres de coordinació d'efectius en les zones d'actuació Control d'accés a determinats massissos forestals i zones d'alta freqüentació Control d'altres mesures en aplicació de l'article 8 de la Llei 4/1997, de 20 de maig ,de protecció civil

